

V. Sabini J. Gual

Any I.

Olot, 27 de Septembr de 1900.

Num. 13.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Un any. 5'00 pessetes
Un trimestre. . . 1'50
Pago adelantat.

DIRECCIÓ

Redacció y administració
carrer Clivillers n.º 14.

PER COMUNICATS,

anuncis y suscripcions
dirigirse á la
Imp. de Alzamora, Lorenzana, b.

Nº 9241

Aquest es el darrer número de LA COMARCA OLOTINA. Nostra desaparició del camp de lluita no minvarà l' esfors dels braus que hi quedan, ni 'ls hi mancarà l' ajuda nostra ni nostra companyia en els llochs de més perill sempre que la Patria 'ns cridi.

Deixém de publicar el setmanari ab molta recansa, sí, però satisfets de poguer fer constar qu' ho fem per causes que no atanyen á la essencia de la publicació y convensuts de qué, ab aquest acte, no malogrém cap dels principis que fins avuy hem vingut sostinguent al costat de tota la prempsa amiga, á quina oferim com á particulars nostra achessió, com li teníam oferta desde l' aparició del nostre periódich, donant les gracies á amichs y contraris per les atencions que li han guardat.

La Redacció.

FORTALESA.

La organisació de les societats no 's capgira ni 's modifica en sos fonaments comoguent tan sols els esperits y no portant á la consciencia del poble 'ls elements dels principis nous que 's considerin inmillorables pera assolir la vida normal els nuclés socials. La exaltació dels sentiments nobles y de dignificació es profitosa, porque prepara al individu per l' assimilació en el seu enteniment de les doctrines reformadores, mes quan la consciencia ha sofert ja la modificació que 's dèsitja, s' ha de regularisar l' acció dels sentiments, porque aquests, sense 'l consell de la rahó freda, portan á la realisació de fets infructuosos, sinó comprometedors per la positiva evolució de les accions socials, quin fi es la normalisació de les societats.

Aquestes consideracions no han de

oblidarles tots els que realitzen tasques socials redemptores. Cert que per part dels governs del Estat s'usa de medis arbitraris pera deturar les accions socials regularisadores, mes, enfront de l'arbitrarietat, cal tenir serenitat pera salvar esculls y seguir sempre endavant. Convensut l'individu de la justícia de l'acció social que propaga, ha d'enfortir el seu esperit pera no ajupirse davant dels contraris, però també pera no justificar etzegallades que posan paranyes pera que hi cayguin els que sols obeheixen á les impulsions dels seus sentiments.

A totes les societats quina organització es antinatural, els reformadors no paran en la seva tasca, calmosa però segura, de guanyar consciencies prescindint tant com se puga de l'acció social dels governs, perque aquests, ab la corrupció ó ab la forsa, malmeten tots els bons efectes obtinguts. Als esperits ha d'haverhi sempre fortaleza pera tenir despert l'enteniment y no exaltarse ni defallir per grosses que sían les que semblan grans adversitats y no son més qu'accidents tranzitoris inevitables, que sempre s'oposan á la evolució de totes les reformes de les societats.

Les accions socials quin únich fi es l'usdefruyt del poder ó la oposició utilitarista, son les que, per esser dirigides per la conveniencia, usan de medis sorollosos, de molta aparositat y de censurable qualitat, perque son els únichs

que poden arribar á produhir resulta antisocials, qu'antisocial es tota acció que va dirigida á la explotació dels pobles. Mes els moviments socials reformadors, en tots els seus actes y en tots els moments, han mostrat que son humans, que son manifestació de sentiments dignes y serios y que son dignes per enteniments que no perden serenitat.

Tant en la historia de la humanitat com en les societats civilisades actuals la fortaleza d'esperit y la serenitat son fonaments incommovibles de les accions socials normalisadores. La impresionabilitat aconsella sempre malament y es causa d'impacencies que no pot sentir qui ab fermesa realisa un apostolat social, sabent qu' es dret el seu propòsit y humá y civilisador el fi.

El deixarse governar tan sols pels sentiments conduheix á realisar actes xorchs, perque no es lo enlluhernador, lo sorollós, lo efectista, lo que deixa fonda petxada en la consciencia dels homes. La gota d'aygua que cau ab pausa y arriba á foradar la pedra, passa desapercibuda, ningú 's ficsa ab la seva tasca, á ningú enlluherna, però á la fi la pedra es foradada y 'ls efectes de la gota d'aygua definitius. Be que 'ls moviments socials regularisadors aprofitin les ocasions segures pera afegir á la acció de la gota d'aygua quelcom que pugua satisfeser desitjos dels sentiments, però no pera fruhir aquest goig s'ha de comprometre jamay l'acció de la

tasca serena y tranquila, que, com la gota d' aygua, es la qu' ha d' arribar á produhir resultats definitius.

Cal no oblidar que les accions socials reformadores lluytan sempre ab desventatja, perque les societats que han d' esser reformades posseheixen el poder, la forsa y tots els elements de resistencia y defensa pera oposarse á les accions normalisadores. Y cal no oblidarho, perque les accions socials reformadores, débils comparades ab el poder dels estats, han d' estalviar y estalviar forses y energíes pera sumar y sumar sempre, ab el fi de que l' acció social arribi á possehir la intensitat indispensable pera la implantació dels principis socials qu' han de corretgir defectes y normalisar les funcions de les societats.

Mentres la cuestió social la plantejavan tan sols els emotius y pera resóldrela sols se realisavan actes inspirats per la exaltació dels sentiments, la causa de la mellora dels obrers y les reivindicacions socials dels treballadors no guanyava consciencies; mentres que els nacionalistes del imperi austriach limitavan la seva acció á esclats y més esclats dels sentiments particularistes, ben poch avansá la seva justa causa; el dreyfusisme no va esser simpátich al món civilisat mentres ab efectismes tan sols se volía conmourre les consciencies. Aixís qu' aquests moviments socials, tan diferents pel seu fi, deixaren la exaltació dels sentiments, tant per la

propaganda com pera oposarse á la acció dels estats y de la societat, y ab fortaleza y serenitat en els esperits seguiren la seva tasca, anant dret al seu fi ab calma y fermesa, evitant obstacles y no malgastant energíes pera combatre, sinó utilisantes pera conquerir consciencies, la cuestió social ha trobat adeptes en totes les societats, el dreyfusisme, ab totes les seves conseqüencies, pogué contar ab la simpatía de la gent civilisada, y 'l nacionalisme del imperi austriach entrá á exercir influencia positiva en la política del Estat.

L' entussiasme, proba de la noblesa dels sentiments, no s' ha d' apayvagar ni se l' ha de combatre, però ha de esser dirigit. L' entussiasme ha d' esser constant y no ha de manifestarse per flamarades. Ha d' esser constant pera que no 's defalleixi en l' apostolat que se realisi y pera donar fortaleza la esperit.

Convencuts els homes dels seus devers socials, han de fortaleixer el seu esperit pera complirlos sense vacilacions, però també ab la prudencia natural del qui en totes les ocasions ha de mostrar al poble en que realisa son apostolat normalisador, fermesa y serenitat, y sobre tot un enteniment mascle y qu' está per damunt de les petiteses y de les violencies, que sols poden trasbalsar als esperits febles y exageradament impresionables.

D. Martí y Juliá.

L' idili del pastoret.

La tarde se 'n anava y 'l cel s' omplia de rojors. L' *Emilio*, el pastoret andalús, agegut mandrosament entre 'l remat dispers, patia d' anyoransa, sota la ombrívola verdor de les riberes catalanes, recordant el seu poble nadiu, llunyadà y pobrissim, qu' á tothora li evocava dolses remembrances, embolicallantlo d' un buf suau de melangia.

Orfe de pare y mare, vivint de caritats entre 'ls pastors, trescava, al estiu, per les alteroses serres de Granada, y al hivern baixava á la *vega* hermosíssima, mort de fret y de miseria: aleshores, brut y espellifat, seguía 'ls pobles vehins, pidolant y rihent, menjant l' un día y dejunant l' altre.

Y aixís va créixer, sense saber de lletra, esprimatxat y moreno, ab uns ullassos d' una vivor extraordinaria, que llensavan foch sota la espessa mata de cabells negríssims com ala de corb.

Als setze anys se va enamorar. Una noya del seu poble (ahont per etzar va tornar) el corprengué ab 'l encís jove-nívol y alegre que desprenia del seu ser. Y l' amor brollá ab l' esclat abruidor d' aquella terra feconda, cuberta per un cel blavíssim y encesa per un sol inflammat.

Ben aviat compregué 'l seu estat d' abandono y de miseria. Va veures

inútil pera 'l treball, rodolant pel món com fulla despresa que va sá y enllá, fins que seca y encatronada 's desfá sota 'l peu que l' aixafa.

Y l' aixafament final li inspirá un sentiment de terror y d' angunia. Y reculá davant d' ell, com davant d' un gorch negríssim, insondejable, que li oferís una mort espantosa. Aleshores la seva energia 's revoltá. L' instint de vida maná imperiós en el seu ser. Li van entrar desitjos sobtats de lluyta. Y vibrá en la seva ánima un cant heróych de joya, aixelabrat y aixordant, com un repich cristallí de campanes en día alegre de festa.

Després se li obriren nous horitzons, blavíssims y enlluhernadors, ahont se perdía embadalit, dolsament acompanyat per ella, acariciats tots dos per l' ala de la felicitat terrenal.

Y baixant els ulls, va veures pobre, brut y espellifat, y plorá de rabia y de vergonya.

—Si vols venirten ab mí—li digué un día un vell pastor catalá—menjarás be y de diners no te 'n faltarán. Correrás món y 't farás home. Deu me 'n reguart de viure, com tu, als setze anys gandulejant encara com un marrech.—

Al *Emilio* li semblá que 'ls rúvols blanquíssim estesos pesadament sobre l' horitzó li feyan pás; la visió se li engrandía desmesuradament, y la seva imaginació se l' emportava en un torbellí furiós de desitjos confosos y de

prometenses vagaroses. Idees mal definides s' encreuharen en el seu cervell. El vell pastor li semblá un missatger prodigiós de la Fortuna, ensenyantli 'l camí delitós, però enasprat, que conduheix á son sagrat temple.

Y va acceptar l' oferiment, sense condicions.

La tarde se 'n anava y 'l cel s' omplía de rojors. El fluviol d' un pastor de bous ressonava tristement entre 'l remoreig suau de les riberes, modulant un ayre antich y melangiós. El sol se enfonzava darrera 'l Montseny, llensant els últims raigs que 's perdían en la transparència grisa del cel, trencada per ratlles ataronjades, vermellenques. Per tot arreu comensava la dolsa cansó del capvespre, flayrosa d' herbes camperoles. Y com si esqueixés un vel de fina boyra, Venus brilla poéticament, juntant la seva llum serena ab els darrers resplandors de la tarde moribunda.

—No hi há res com l' ayre de montanya—deya 'l vell pastor al *Emilio*.—Vares venir esgroguehit y flach, y ara 't trobo roig y sá. Dona gust de véuret. Lo qu' has de fer, tan aviat com puguis, es apendre 'l catalá, y á les festes, cap á sarau. Veurém si les noyes t' espavilan un xich y 't treuhen aquest posat tristoy que no t' escau gens be. Tu ets nat pera estar alegre. Y ara, noy, recullím el remat y cap á casa, que 'l sol ja es post.—

El vell pastor y l' *Emilio* tregueren el remat de les riberes envers la carretera blanca y polsosa, ahont els bens se llensaren tumultuosament, empaytats pel mastí.

De prompte, d' un torrent pròxim, surtiren dues senyorettes y una senyora d' edat. L' *Emilio*, al veure á una de elles, la més morena, restá groch, sense poguer donar un pás. Era la vera imatge de la seva estimada, però embellida per una existencia més regalada y ditxosa. El seu rostre moreno y ovalat, d' una gran puresa de línies, apareixía alegre y maliciós, aclarit per la llum d' uns ulls hermosíssims. Un vestit blanch llistat de vert cubría 'l seu cos elegant y fi; ab la má dreta brandava una ombrella de color de rosa.

Y quan les tres atravessaren la blanca carretera, perdentse poch á poch sota l' arcada d' un vert fullatge, la imaginació del *Emilio* va volar molt lluny, al país daurat dels seus somnis.

El tren va entrar furiosament á la estació del poble xiulant desaforadament y escampant fumera que 's destriava entre la boyra baixa y atapahida.

Allavors els qu' eran á la estació presenciaren una escena planyívola y alhora solemnial, perque sentiren en el espay la marxa invisible de la Mort y respiraren el seu alé: dos pagesos baixavan d' un vagó de càrrega un bayart cubert ab una manta vermella. L' *Emilio* s' hi moría dessota.

La gent s'hi acostá, y un viatger digué:

—Aquest pobre noy s'está acabant. Dos vagons han topat á la estació vehina y l'han trobat al mitg, perseguint á un xay esquivat. El metge ha dit que 's mor d'una parálisis de cor. ¡Pobret, quina llástima que fá!—

Y entre una doble renglera de rostres horroritzats va passar el convoy fúnebre. L'*Emilio*, ab els cabells revolts, blanch com la cera, agonitzava, y 'l varen dur á la sala d'espera, ahont voltat d'una munió esglayada va morir silenciosament.

Y aixís va acabar l'idili del pastor, pobra nota perduda d'Andalusía, ofegada en la calmosa pau de les riberes catalanes.

G. Zanné y Rodríguez.

Catalunya y avant.

Himne patriótic de la nació catalana.

Lema:

¿VOLEU ENARDIR AL POBLE?
RECORDAULI SA HISTORIA.

De les serres del Afranca
nostres avis devallaren
y regaren ab llur sang
les terres que conquistaren;
per Otger acapdillats
avansant per serra y plana
feren forta ab cent combats
nostra patria catalana.

Catalunya y sempre avant

*sia nostre crit de guerra;
Catalunya y sempre avant
mal que s'enfonzi la terra.*

Del jou alarb ja trencats
els vergonyosos grillons,
foren sempre respectats
per tot els nostres pendons;
nostres armes guanyadores
venceren pel musulí alfauch
y 'ls grechs veren triomfadores
les quatre barres de sang.

Catalunya y sempre avant etc.

En guerra y pau sempre ardida
per terra y mars victoriosa
guardém sa historia benehida
dintre nostre pit reclosa,
y al esmentarnos la gloria
dels bons catalans d'avans,
sempre 'ns recorda la Historia
que també som catalans.

Catalunya y sempre avant etc.

De nostres comptes y reys
guarda viu recort el poble,
ells ab profitoses lleys
el feren actiu y noble.
Fent de sa mellor ciutat
la Cort més hospitalaria,
enaltiren el preuhat
roig pendó de Santa Eularia.

Catalunya y sempre avant etc.

Un jorn de dol nostra terra
vegé morts sos furts aymats,
adversa li fou la guerra
y á mans del butxá cremats.
Felip V vingué de Fransa
y endogalá als catalans;
nostres furs cridan venjansa!,
venjansa cridan, germans!.

Catalunya y sempre avant etc.

El jou del esclau lligá
 nostra terra ab ses germanes
 y juntantles el tirá
 ho feu ab lleys inhumanes,
 puig encar que les ansía
 sols sigué tacant sa historia.
 ¡Malehit el seu nom síal.
 ¡Malehiça sa memoria!

Catalunya y sempre avant etc.

Nostra llengua fou privada;
 nostres costums aborridos;
 avuy nostra patria aymada
 renaix ses glories marcides,
 y mentres van estenent
 sos fills les arts ó la ciencia,
 sols se sent un crit potent:
 «¡Visca nostra independencial!».

Catalunya y sempre avant etc.

En gesta no molt llunyana
 han mostrat els catalans
 que quan la patria 'ls ho mana
 son braus soldats com avans.
 Y en les lluytes del treball,
 si á la fábrika retrunya
 la llesadora ó 'l mall,
 també es forta Catalunya.

Catalunya y sempre avant etc.

Seguí'm, donchs, l' antich exemple
 sent honrats com nostres avis,
 fem del taller sagrat temple
 y esborrém els vells agravis;
 torni á náixer nostra gloria
 y aixís puga un jorn escriure
 de nostra Patria la Historia:
 «Catalunya es nació lliure».

Catalunya y sempre avant etc.

Marián E. Fortuny.

CRÓNICA.

Continúa ab molta variació 'l temps, ab alguna goteta de tant en tant y algunes estones de molta calor.

Diumenge semblava qu' havíam tornat al mes d' Agost, per la gran sofocació que se sentía, lo que no contrastava gayre ab la aparició de les castanyeres pels cantons, que tingué lloch al mateix vespre.

Avuy, al entrar el número en premsa, plovia abundantment.

Dimecres de l' altra setmana, en la fábrika de paper del Sr. Capdevila, de Sant Joan les Fonts, ocorregué un trist accident.

El fill de nostre amich, D. Juli Blanco, acompanyava á un senyor á visitar la fábrika y, al explicarli les funcions d' una part de la maquinaria, ho feu ab tan mala sórt, que quatre dits de la má esquerra li aparegueren tallats per la meytat.

Sentím vivament el percans y li desitgém un bon remey al seu mal.

Dijous aparegueren unes fulles, firmades per la Comissió Permanent d' obrers, en contestació de les qu' havia escampat l' obrer Comamala y de les que parlarem en el número anterior. Divendres torná á obrirse la fábrika del Sr. Descals, ananthi á treballar tots els vaguistes, mes al mitgdía tornaren á deixar la feyna per haver vist al Comamala, segons ens asseguraren, dintre 'l pis-habitació del amo de la fábrika. Diumenge s' escamparen noves fulles, suscrites pel Comamala, desmentint molts conceptes de la publicada per la Comissió Permanent. Tením entés que 'l mateix día á la tarde, en la Casa de la vila 's reuniren dos ó tres fabricants y cinch ó sis seccions d' obrers associats, en la que ignorém de qué 's tractá. El dilluns no s' obí cap fábrika gran. Dimars á la tarde, en el Teatro Principal, hi hagué una reunió d' obrers y obreres, ahont tres oradors forasters els donaren ánim pera prosseguir.

Al vespre anaren á apedregar la fàbrica del Sr. Descals, y desde allavors s' han succehit els afronts als fabricants que trobavan pel carrer. La Junta de fabricants envià un ofici al Sr. Descals, ordenantli que continués ocupant la mateixa plassa el Comamala. Y mentres tant les fàbriques son tancades y diuhen si á fi de mes, se donarán de baixa les grans y les petites desde Manlleu á Sant Jaume de Llierca ó totes les de Catalunya.

Nosaltres ens despedím estant les coses en aquest terrenó, però desitgém que s' illumini 'l seny de qui 'l tingui ofuscat, á fi de no escampar la miseria en aquesta vila, ja qu' amenassa ensenyorirse de tot Catalunya.

Déixinse 'ls treballadors de ressentiments particulars, que no hi há al món qui n' estigui desprovehit, y tornin als seus quefers, que no son la gent de fóra 'ls que 'ls hi portarán el benestar á casa y les paraules boniques no alimentan.

L' associació ben entesa es la salvació del capital y del treball, al contrari de si es mal portada, que tira á perdre les industries.

Hem rebut de nostre Ajuntament un anunci pera provchir la vacant de veterinari qu' existeix, que no insertém per acabarse demá 'l plasso d' admissió.

Divendres passat, els indivíduos de la «Societat Colombófila», celebraren un dinar á la font Muixina, al qual forem convidats, en el qu' s demostrá l' entusiasme de qu' tots ells están possehits, á fi de que prengui increment en aquesta vila.

L' aplech de la vehina hermita de Montros, que tingué lloch diumenge passat, se vegé extraordinariament concurregut, sobre tot per la gent de Castellfullit.

Avuy y diumenge vinent tenen lloch els aplechs de Sants Cosme y Damiá, que tans vehins d' aquesta vila hi acudeixen.

Se venen dos Bons de la Exposició de París, ab els quals s' obtenen grans ventatges pera 'l viatge y visites á la mateixa. Donarán més detalls en aquesta administració.

MERCAT DE OLOT.

Preus en la Plassa, del dilluns
últim.

MIDA DE 80 LITROS.

Blat.	16'50 Ptes.
Mastay.	15'50 »
Blat de moro.	14'75 »
Fajol.	13'00 »
Mill.	14'00 »
Panís.	14'00 »
Mongetes.. . . .	26'00 »
Fabes.	15'00 »
Besses.. . . .	14'00 »
Llubins.	10'00 »
Patates (carga).	14'00 »
Ous (dotzena).	01'20 »

SECCIÓ RELIGIOSA.

—*—

Avuy, 27.—Ss. Cosme y Damiá germs. y Adolf mrs.

Div., 28.—S. Wenceslau mr. y 'l beato Simon de Rojas cf.

Dis., 29.—Avans f.—La Dedicació de Sant Miquel Arcàngel.—B. P. en els Minims.

Dium., 30.—S. Geroni dr. y cf. y Sta. Sofia vda.—Fubileu en les iglesies de S. Geroni.

Dill., 1.—El S. Angel Custodi del regne de Espanya y S. Remigi b.

Dim., 2.—Els Ss. Angel de la Guarda y S. Leodegari b. y mr.

Dimc., 3.—Ss. Grau ab. y Candi mr.

QUARANTA HORES.—Continúan en la iglesia de Ntra. Sra. dels Dolors. Dilluns passan á la de Ntra. Sra. del Tura.—La exposició de S. D. M. comensa á les sis y desde dilluns á dos quarts.